

Geachte leerkracht,

Binnenkort bezoekt u met uw leerlingen Museum De Buitenplaats.

In deze lesbrief vindt u achtergrondinformatie over het museum en enkele lessuggesties om het museumbezoek in de klas met de leerlingen voor te bereiden.

WAAR GAAN WE HEEN?

Museum De Buitenplaats is een museum voor iedereen, van jong tot oud.

Jaarlijks zijn er drie tot vier tentoonstellingen te zien. De nadruk ligt op hedendaagse kunst, tekeningen, foto's, schilderijen en sculpturen.

Naast het tentoonstellingspaviljoen bestaat het museumcomplex uit een grote beeldentuin en het historisch Nijsinghhuis uit 1654. Kunst, architectuur en tuin zijn de basisingrediënten voor deze bijzondere plek.

ORIËNTATIE OP DE PLEK

- Museum De Buitenplaats ligt in **Eelde**. Zoek samen op waar dat ligt. Schat in hoe lang de rit met de bus zal duren.
- Het museum toont figuratieve kunst. Laat de leerlingen uitzoeken wat **figuratief** betekent. Bespreek het samen.
- De stijl waarin het museum is gebouwd wordt **organische architectuur** genoemd. Bekijk op 'Google afbeeldingen' plaatjes van het museum. Wat valt de leerlingen op aan deze bouwstijl?

WAT GAAN WE ZIEN? ORIËNTATIE OP DE COLLECTIE

SOORTEN MUSEA

Bedenk samen met de leerlingen zoveel mogelijk soorten musea. Tot hoeveel komen jullie ?

KUNSTMUSEUM

Museum De Buitenplaats is een kunstmuseum. Laat de leerlingen vertellen wat zij verwachten te zien.

BEKIJK DE WEBSITE

Bekijk samen de website en zoek informatie over de tentoonstelling en de kunstenaar(s).

KLASSENGESPREK 'WAT MAG IN HET MUSEUM?'

Laat de leerlingen een doodgewoon koffiekopje zien.

Vraag: "wat denken jullie, is dit een voorwerp dat een plekje verdient in een museum?"

Laat de leerlingen reageren.

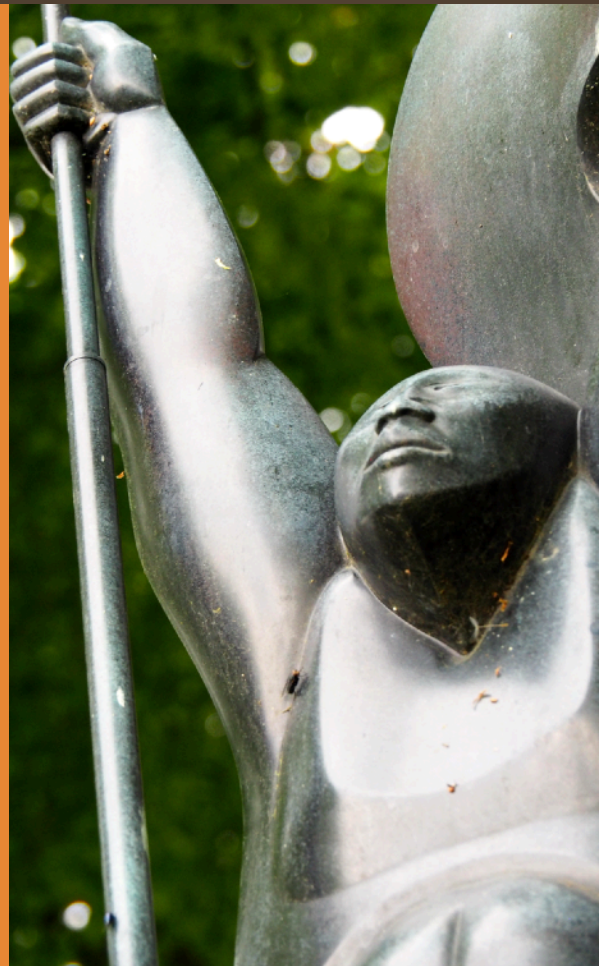

Vraag daarna: "Stel dat je iets aan het koffiekopje kunt veranderen. Wat kun je dan veranderen waardoor het kopje toch een plekje kan krijgen in een museum?"

Geef de leerlingen bedenktijd in groepjes en bespreek het daarna klassikaal.

Mogelijke antwoorden: als het kopje van heel bijzonder materiaal is gemaakt, bijvoorbeeld goud. Als het het laatste kopje op aarde zou zijn en daardoor uniek is. Als het kopje heel oud is. Als het kopje op een heel bijzondere manier versierd is, enz.

Bedenk daarna welke criteria van toepassing zijn op de kunstwerken in een kunstmuseum.

KLASSENGESPREK 'WAT VERZAMEL JIJ?'

Veel kinderen sparen wel iets. Dit kunnen plaatjes, stenen, fossielen of andere dingen zijn. Neem wat spullen mee waarvan u vermoedt dat er kinderen in de klas zijn die deze spullen sparen. Breng een gesprek op gang. Vraag:

- Wat zijn dit voor spullen?
- Waar kun je deze spullen krijgen?
- Zou je ze willen hebben?
- Wat doe je ermee als je ze hebt?

Vraag de leerlingen naar hun verzamelingen en maak een overzicht van wie wat verzamelt.

Bespreek met de leerlingen wanneer een voorwerp geschikt is voor hun verzameling en wanneer niet.

- Willen ze iets dubbel hebben of juist niet?
- Wanneer voegt een voorwerp iets toe aan de verzameling?
- Gaat het er vooral om zoveel mogelijk bij elkaar te krijgen of zijn er specifieke wensen?

TENTOONSTELLING

Praat daarna over het presenteren van hun verzameling. Hebben ze een 'tentoonstelling' in de vorm van een plank of vitrinekast op hun kamer? Daarmee komen ze al aardig in de buurt van wat een museum doet: voorwerpen tentoonstellen die samen een verhaal vertellen.

In een museum wordt nagedacht over de presentatie. Voorwerpen die qua onderwerp, kleur, grootte, vorm of textuur een relatie met elkaar hebben worden bij elkaar geplaatst. Zo ontstaat er een aantrekkelijk beeld om naar te kijken. Hoe pakken de leerlingen dat aan?

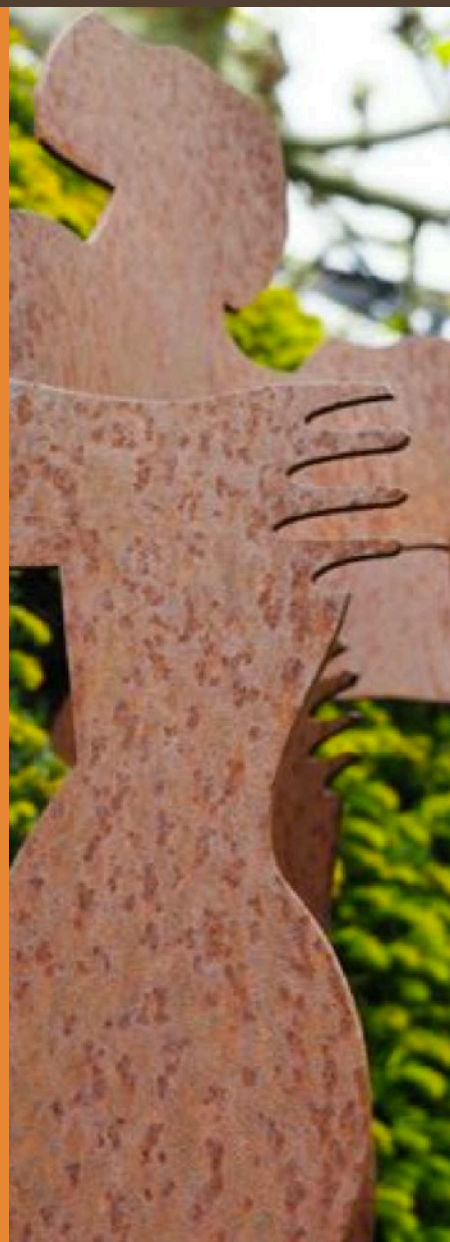
Geef in de dagen rond het museumbezoek leerlingen de mogelijkheid om hun verzameling in de klas tentoon te stellen. Een wisseltentoonstelling, waarbij ze een selectie maken van hun tien beste topstukken.

Maak ook eens een dubbeltentoonstelling. Vaak is er dan een overeenkomst in manier van werken of in het onderwerp. Vraag leerlingen die een relatie zien tussen hun verzamelingen samen een tentoonstelling te maken.

Maak het mooi om naar te kijken: bespreek manieren om het te presenteren (op kleur, grootte, vorm of textuur).

Kijk!

Geef de maker van de tentoonstelling van de dag enkele minuten de tijd om over de verzameling te vertellen.

MUSEUMWEETJES: ONTSTAAN MUSEUM DE BUITENPLAATS

Museum De Buitenplaats is een initiatief van Jos en Janneke van Groeningen die in 1971 voor één gulden het Nijsinghuis kochten van de gemeente met de belofte het pand terug te brengen in originele staat. Toen de renovatie van gebouw en tuin klaar was, bleek de gemeente plannen te hebben voor de bouw van een appartementencomplex tussen de middeleeuwse kerk en het 17e eeuwse Nijsinghuis. Zij stelden een alternatief plan voor: een museum. In Noord-Nederland was nog geen museum voor figuratieve kunst, dus daar wisten Jos en Janneke bij de politiek en de investeerders de handen voor op elkaar te krijgen. In 1996 werd het museum geopend.

De naam dankt het museum aan het naastgelegen Nijsinghuis. Dit pand werd in de 17e eeuw gebruikt als buitenplaats. Adellijke families hadden vaak zo'n buitenplaats, een tweede huis buiten de stad, waar zij in de warme zomermaanden verbleven. Ver weg van de stank, ziektes, en het stadse lawaai.

MUSEUMWEETJES: HET EERSTE MUSEUM VOOR IEDEREEN

Lange tijd had kunst een gebruiksfunctie. Schilderijen en beelden dienden mensen te herinneren aan verhalen uit de bijbel of aan de goede daden van een rijke heer of dame. Kunst was te vinden in openbare gebouwen zoals stadhuisen en kerken.

In de 17e eeuw werd het voor de rijken mode om schilderijenverzamelingen aan te leggen. Deze waren bedoeld voor privégebruik en om gasten mee te vermaken. Dat veranderde toen prins Willem V een grote verzameling schilderijen van zijn ouders erfde.

In 1774 liet Willem zijn huis in Den Haag speciaal voor al zijn kunstwerken verbouwen. De gang waar de schilderijen nu konden hangen noemde hij 'de Galerij'. Belangstellenden konden de Galerij drie dagen per week bezoeken. Dit was de eerste voor iedereen toegankelijke kunstverzameling.

Het Teylers Museum in Haarlem is het oudste museum van Nederland. Het is vernoemd naar Pieter Teyler van der Hulst, een rijke bankier die veel geld naliet om een museum te bouwen. Hij noemde het een 'boek- en konstzael' (boek- en kunstzaal), met studieboeken, natuurkundige instrumenten, tekeningen, fossielen en mineralen die destijds gebruikt werden om les te geven. Dit museum werd in 1784 geopend en bestaat nog steeds.

AANSLUITING OP HET LESPROGRAMMA

In de kinderrondleiding vatten we cultuur op als een *'proces van denken en doen, waarbij mensen hun persoonlijke en collectieve geheugen inzetten om betekenis te geven aan een steeds veranderende omgeving. Cultuur (en dus ook kunst, red.) zit niet 'in de dingen', maar is de specifieke manier waarop mensen, in hun denken en handelen, betekenis geven aan de werkelijkheid. (...) Cultuur is hoe wij wonen, hoe wij ons kleden, hoe wij met elkaar communiceren, hoe wij eten, hoe wij met elkaar omgaan, hoe wij werken, hoe wij onze vrije tijd besteden, hoe wij politiek bedrijven en wetten maken, hoe wij onderzoek doen, hoe wij landbouw bedrijven en industrie ontwikkelen, enz.'* (Uit: *'Cultuur in de Spiegel in de praktijk'*, p.11, SLO 2014).

Kunst is een reflectie op de manier waarop mensen betekenis geven aan hun omgeving. Kunst werkt als een spiegel.

Kijken naar kunst is een bijzondere ervaring. Het prikkelt de herinnering, de fantasie en de verbeelding van kinderen. Tijdens de kinderrondleiding worden kinderen uitgedaagd om vanuit hun eigen belevingswereld naar kunstwerken te kijken, te reflecteren op wat zij zien en wat dat bij hen oproept. Kijken naar kunst biedt daarom aanknopingspunten tot het voeren van (filosofische) gesprekken met kinderen.

Aansluiting bij de kerndoelen

De kinderrondleiding sluit aan bij de kerndoelen, in het bijzonder:
Nederlands - mondeling onderwijs; kerndoel 2 en 3
Kunstzinnige oriëntatie: kerndoel 55 en 56

Veel succes met de voorbereiding.

We zien uw komst graag tegemoet!

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:
Educatie Museum De Buitenplaats
educatie@museumdebuitenplaats.nl

Tel. 050- 30 95 818

**MUSEUM
DE BUITEN
PLAATS**